

Spreken en gebaren over *motion events* in het Frans en Nederlands als T1 en T2

Christina Piot & Julien Perrez

NVT-net Colloquium: Taal, communicatie en cognitie: van onderzoek naar onderwijs

31 maart 2023 – Universiteit van Luik

Structuur van de presentatie

01

Inleiding

02

Theoretische
achtergrond

03

Methode

04

Resultaten en
discussie

05

Conclusie

1. Inleiding

Componenten

- Figuur
- Grond
- Pad
- Manier

Types

- Beweging
- Veroorzaakte beweging
- Plaatsingsgebeurtenissen
- (Locatie)

(Talmy 2000)

Verb-framed talen

- Frans

L'oiseau **rentre dans** la cage
en volant.

Satellite-framed talen

- Nederlands

De vogel **vliegt** de kooi
binnen.

- **Spontane gebaren**
- Communicatieproces
- Spraakproductie en spraakperceptie
- **Universele** en **taalspecifieke** kernmerken

De typologische verschillen tussen V-talen en S-talen worden in co-verbale gebaren weerspiegeld

(McNeill 1985, 2005; Kendon 1980, 1994; Alibali et al. 2000; Gullberg 2010; Graham & Argyle 1975, Rogers 1978 and Riseborough 1981 mentioned in Kendon 1994; Cassel et al. 1999; McNeill & Duncan 2000; Kita & Özyürek 2003; Brown & Chen 2013)

2. Theoretische achtergrond

2.1. Gebarentypes

Gesticulatie = Co-verbale gebaren	<i>Speech-framed gestures</i>	Emblemen	Pantomimen	Gebarentaal
Met synchrone spraak	Met spraak Ze vullen een gat in	Optionele spraak Afspraak Vertaalbaar Onderwijsbaar	Zonder spraak Vaak het hele lichaam	Zonder spraak Taalkundige kernmerken Lexicale woorden

2. Theoretische achtergrond

2.1. Gebarentypes

Gesticulatie = Co-verbale gebaren	<i>Speech-framed</i> <i>gestures</i>	Emblemen	Pantomimen	Gebarentaal
Met synchrone spraak	Met spraak Ze vullen een gat in	Optionele spraak Afspraak Vertaalbaar Onderwijsbaar	Zonder spraak Vaak het hele lichaam	Zonder spraak Taalkundige kernmerken Lexicale woorden

2. Theoretische achtergrond

2.2. De rollen van co-verbale gebaren

1) Op spraakproductie gericht

- Ze vergemakkelijken de toegang tot het lexicon
- Ze verminderen de cognitieve belasting
- Ze dragen bij tot de organisatie van ruimtelijke informatie

2) Op interactie gericht

- Beurtwisseling

3) Op spraakperceptie gericht

- De gesprekspartner krijgt informatie die afwezig is in de spraak

2. Theoretische achtergrond

2.3. Co-verbale gebaren bestuderen in T1

Waarom?

- Face-to-face interacties
- Co-verbale gebaren maken integraal deel uit van het communicatieproces

Wat?

- Productie: betekenissen, formele eigenschappen
 - Waarneming
 - In verband met het geheugen
 - In het kader van *foreigner talk*
 - Bij baby's/kinderen (ontwikkeling)
 - In het onderwijs
-

2. Theoretische achtergrond

2.4. Co-verbale gebaren bestuderen in T2

- Aantal gebaren
 - Gebarentypes
 - Duur
 - Spraak en gebaren integratie
 - Ontwikkeling van het gebarensysteem naarmate de evolutie van het beheersingsniveau
-

2. Theoretische achtergrond

2.5. *Thinking for speaking*

- Zwakke versie van de **linguïstische relativiteit**
 - Typologische verschillen in hoe semantische domeinen zoals *motion events* lexicaal en syntactisch uitgedrukt worden (Talmy, 1985, 2000; Slobin 1991)
 - Een kind dat zijn/haar eerste taal verweeft, leert een specifieke manier om te **denken om te spreken**. (Slobin, 1991)
-

2. Theoretische achtergrond

2.5. *Thinking for speaking*

- Door de grammatica en het lexicon te leren,
 - krijgen kinderen een *framework* om de evenementen, hun gedachten en gevoelens uit te drukken
 - worden hun uitingen begeleid als zij het online denkproces dat verbonden is met spraak, aangaan. (Stam, 2010)
-

2. Theoretische achtergrond

2.5. *Thinking for speaking*

- Onderzoek naar *motion events* om de *thinking for speaking* hypothese te testen
 - Spraak
 - Multimodale uitdrukking
 - ➔ Verschillen tussen *verb-framed* en *satellite-framed* talen

2. Theoretische achtergrond

2.5. *Thinking for speaking*

Engels	Spaans
Processen	Staten en scenes
Opsomming van PAD-componenten	/
Manier	Manner fog gebaren
PAD-gebaren vallen samen met de satelliet	PAD-gebaren vallen samen met het werkwoord

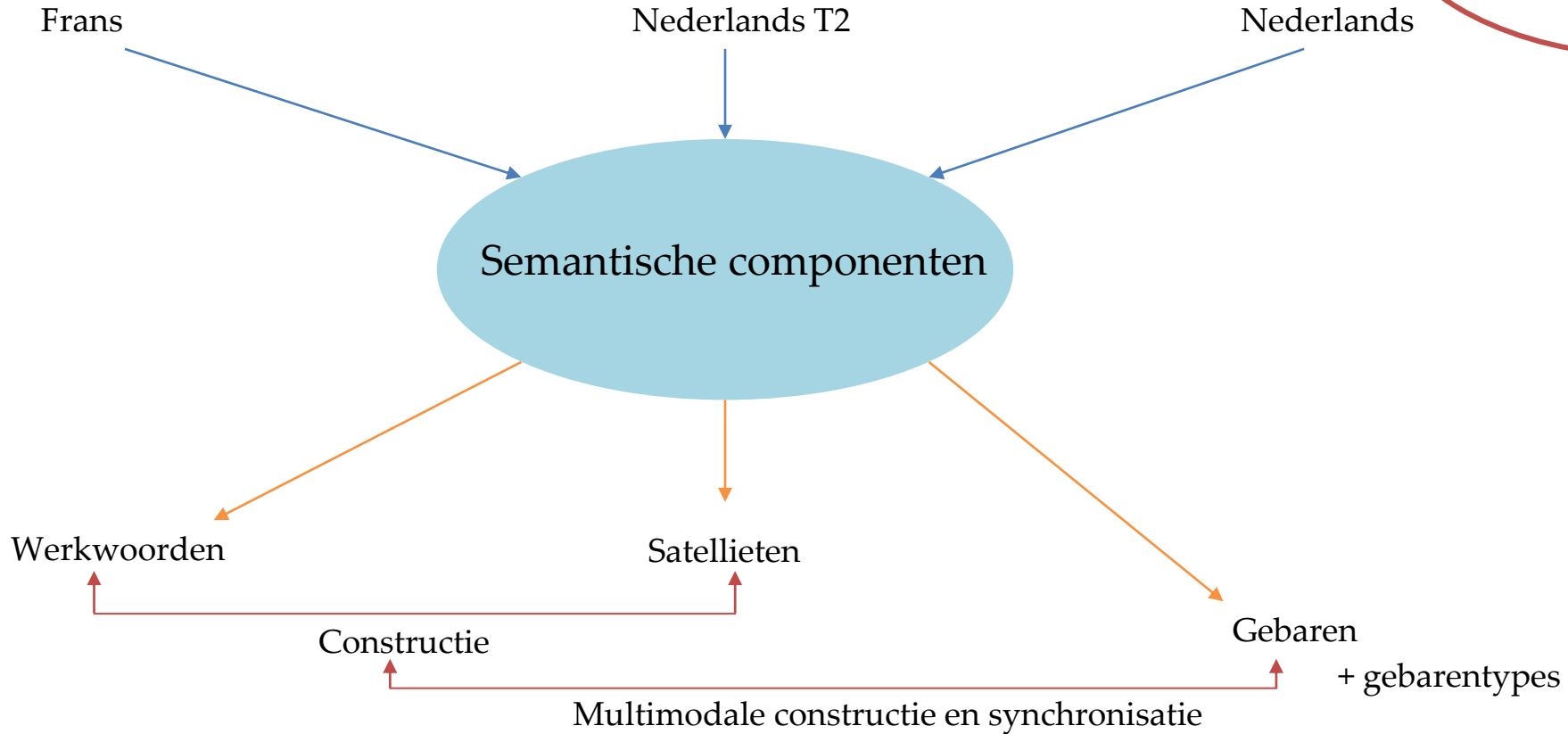
(Slobin, 1991,1996a, 1996b, 2003; McNeill & Duncan, 2000)

Gebaren geven informatie over het *thinking for speaking* patroon van de spreker en dus ook over de overgang van *thinking for speaking* in T1 naar *thinking for speaking* in T2

'*Thinking for gesturing*' (Kellerman & van Hoof 2003: 266)

→ Het multimodale patroon van T2 leren/verwerven

Onderzoeksvragen

3. Methode

3.1. Deelnemers

- 15 T1-sprekers van het Frans
- 9 T1-sprekers van het Nederlands
- 15 CLIL Franstalige leerders van het Nederlands (beheersingsniveau: variërend tussen ERK A1 en B2)

3.2. Taak

- *Tweet Zoo* verdeeld in 15 fragmenten
- Matching game

3. Methode

3.3. Codering

Evenementtype

- (1) En / \diamond en dus een man van de \diamond een arbeider van de zoo komt, neemt de dingen voor de voedsel en gaat naar de tijgers. (CLIL1, ME32-34) Beweging
Handeling
Beweging
- (2) En die duwt dat karretje naar de tijgers. (DU2, ME34) Veroorzaakte beweging
- (3) \diamond Il le met dans l'eau des alligators en le tenant par la queue. (FR1, ME96) Plaatsingsgebeurtenissen
- (4) Grosminet est derrière lui (FR3, F9) Locatie

3. Methode

3.3. Codering

Evenementtype

Sprak	
Werkwoord	Neutraal/Manier/Pad / Manier en pad/ Manier en pad (prefix)
Satelliet	Manier/Pad/Locatie/ Meerdere
Constructie	Bv. ManierWW + PadS
Grensoverschrijding	Ja/Nee

(5) Il **ressort de** l'étang (FR3, ME75)

(6) Après on voit Titi et Grosminet qui **marchent sur** un muret (FR2, ME64 + ME65)

(7) De twee **loop loop loop** (CLIL7, ME64 + ME65)

(8) De kat **rent achter** het vogeltje **aan** (DU6, ME69)

(9) <> Grosminet **loop naar** Titi **op** één kleine *één kleine / muur van <> *van steen. (CLIL14, ME65)

3. Methode

3.3. Codering

Evenementtype

Spraak	
Werkwoord	Neutraal/Manier/Pad / Manier en pad/ Manier en pad (prefix)
Satelliet	Manier/Pad/Locatie/ Meerdere
Constructie	Bv. ManierWW + PadS
Grensoverschrijding	Ja/Nee

Co-verbale gebaren	
Type	Iconisch/ Deiktisch/Metaforisch /Pragmatisch/Beat
Semantische componenten in deiktische en iconische gebaren	Manier/Pad/ Grond /Locatie/Combinatie

De types co-verbale gebaren

Iconische gebaren

Figuur 1: **Manier en Pad**

“Dan loopt de kat efkes te ijsberen voor de kooi.” (DU4, ME26)

Figuur 2: **Pad**

“Il fait des aller-retours en faisant *en réfléchissant.” (FR5, ME26)

Figuur 3 : **Manier**

Figuur 4: **Grond**

Figuur 5: **Deiktisch - Locatie**

Figuur 6: **Beat**

Figuur 7: **Pragmatisch gebaar**

“En gaat daarmee naar de leeuwenkooi.” (DU11, ME33 + ME34)

“En Grosminet is \diamond naast de *de huis.” (CLIL14, ME26)

“Grosminet heeft niet gezien dat hij in water is nu.” (CLIL12, ME72)

“En dan stopt het” (DU4)

3. Methode

3.3. Codering

Evenementtype

Sprak	
Werkwoord	Neutraal/Manier/Pad / Manier en pad/ Manier en pad (prefix)
Satelliet	Manier/Pad/Locatie/ Meerdere
Constructie	Bv. ManierWW + PadS
Grensoverschrijding	Ja/Nee

Co-verbale gebaren	
Type	Iconisch/ Deiktisch/Metaforisch /Pragmatisch/Beat
Semantische componenten in deiktische and iconische gebaren	Manier/Pad/ Grond /Locatie/Combinatie

Synchronisatie tussen iconische and deiktische gebaren en woorden

Multimodale Constructie: semantische componenten in de talige uiting en gebaren

(Levy & McNeill vermeld in McNeill 2006; Kendon 2004; Stam 2006; Woerfel 2019)

4. Resultaten en discussie

4.1 Voorbeelden

4.2 Onomasiologische studie

4.3. Algemene tendensen

4. Resultaten en discussie

4.1 Voorbeelden

4.2 Onomasiologische studie

4.3. Algemene tendensen

Oké dus dan <> **komt** het vogeltje op een soort heel langere muur en die kat stond daar ook op en dan lopen die heel die muur **af** en op het einde van de muur springt de kat er **af** en gaat het vogeltje zeg maar een beetje vliegen <> **tot** op een gegeven moment je een waterplas ziet [...]. Die valt in het water. (DU11, ME64, ME65, ME67, ME71, ME73)

◇ Maintenant, on voit Titi qui est **sur un muret** [...] Grosminet, il **arrive**, donc il est vraiment **sur un muret** de *de briques pierres, ◇ Grosminet il **monte sur le muret** et ils **se poursuivent** [...] Après, ils **sortent du muret** Ils **arrivent dans un enclos** [...] Titi, il **vole au-dessus de l'étang** si on peut appeler ça, c'est un bassin. Grosminet du coup, il le **poursuit par en bas** qu'il **arrive dans l'eau**. (FR5)

Dus er is **Titi** die \diamond **loop** \diamond **traag op één muur** en op één moment \diamond komt de kat **achter** \diamond ***achter** \diamond ***achter** **Titi** en \diamond begin te **lopen** **De twee loop loop loop** en op één moment de *de muur stopt en Titi \diamond **vl** \diamond **vlieg** en de kat is **onder Titi** en probeert hij te grijpen en dus \diamond **Titi** \diamond **gaat** \diamond **gaat verder vlieg vlieg vlieg** [...]. Hij [de kat] **gaat verder in het water** en probeert altijd de vogel te keepen ja *te grijpen. (CLIL7)

4. Resultaten en discussie

4.1 Voorbeelden

4.2 Onomasiologische studie

4.3. Algemene tendensen

	Werkwoord	FR T1	
PAD _{ww}	Repartir	FR1	1
	Suivre	FR1	1
	Passer	FR1, FR7	2
	Tomber	FR1	1
	Poursuivre	FR4, FR9, FR5 (2)	4
	Arriver	FR9 (2), FR5 (3), FR14, FR15	7
	Rentrer	FR9	1
	Se diriger	FR3	1
	Aller	FR3	1
	Monter	FR5	1
	Sortir	FR5	1
	Descendre	FR7	1
MANIER _{ww}	Voler	FR1, FR4, FR9, FR3, FR5, FR7, FR10, FR14, FR15	9
	Sauter	FR1, FR3 (2), FR14	4
	Courir	FR4, FR9 (2), FR3 (2), FR14	6
	Marcher	FR4, FR3, FR15	3
	Flotter	FR14	1
MANIERPAD _{ww} (PREFIX)	<u>P</u> ourchasser	FR7, FR15	2
	S' <u>e</u> nvoler	FR4	1
NEUTRAAL _{ww}	Être	FR9 (2), FR3, FR5 (2)	6
	Il y a	FR3	1
	Se retrouver	FR7	1
Totaal	22		56

Tabel 1: Werkwoorden gebruikt door de T1-sprekers van het Frans

	Werkwoord	NL T1	
PAD _{ww}	Gaan	DU6	1
	Komen	DU3 (2), DU8, DU11	4
	Volgen	DU6	1
	Vallen	DU11	1
MANIER _{ww}	Lopen	DU1 (2), DU2 (3), DU4, DU10 (2)	8
	Wandelen	DU3	1
	Vliegen	DU1, DU3 (2), DU2, DU4 (2), DU8, DU9, D11	9
	Rennen	DU8	1
	Stappen	DU9	1
	Springen	DU10	1
	Doorlopen	DU2	1
MANIERPAD _{ww} (PREFIX)	Aanlopen	DU4	1
	Inlopen	DU4, DU10	2
	Aflopen	DU11	1
	Aanrennen	DU4	1
	Wegvliegen	DU10	1
	Afspringen	DU11	1
	NEUTRAAL _{ww}	Zijn	DU1, DU3
PAD _{ww} (PREFIX)	Aangaan	DU1, DU3 (2)	3
	Afkomen	DU10	1
	Achternvolgen	DU8, DU9	2
	Achternagaa n	DU9	1
Totaal		22	45

Tabel 2: Werkwoorden gebruikt door de T1-sprekers van het Nederlands
(Piot, aanvaard)

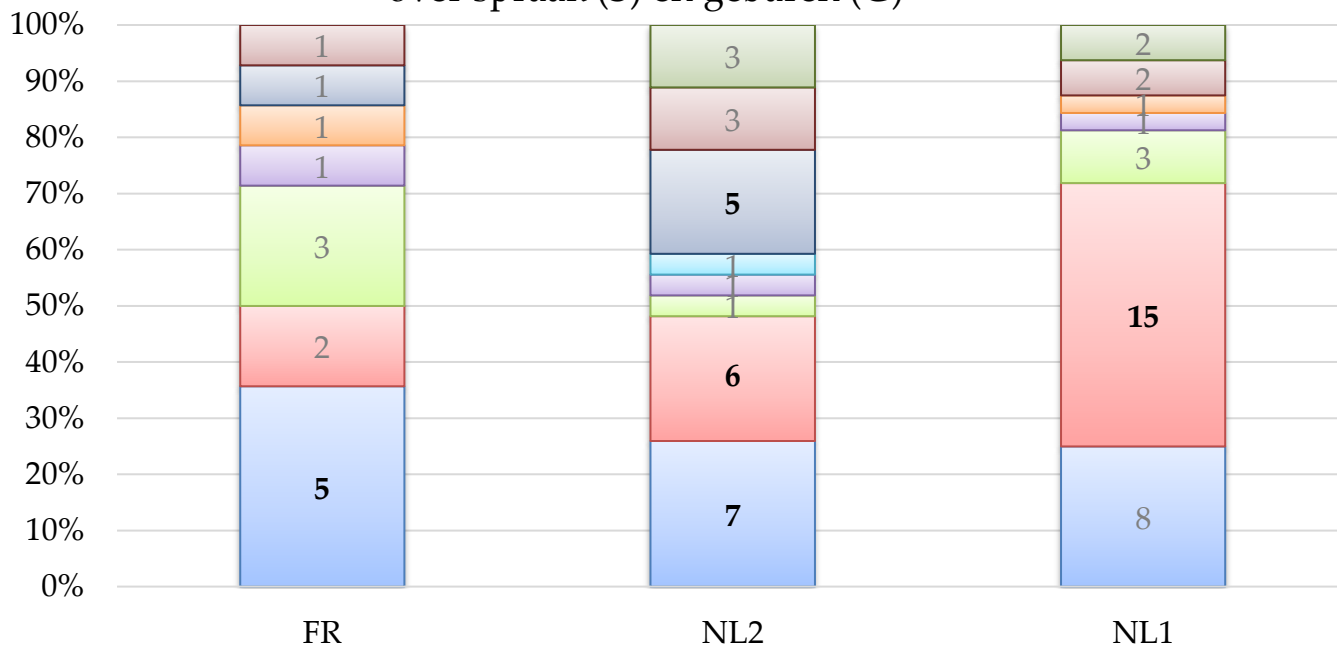
	Werkwoord	NL T2	
PAD _{WW}	Gaan	CLIL10, CLIL4, CLIL15 (2), CLIL6, CLIL9 CLIL5, CLIL7 (2)	9
	Komen	CLIL12 CLIL7	2
MANIER _{WW}	Lopen	CLIL10, CLIL6, CLIL12, CLIL1 (4), CLIL7 (3), CLIL5 (2), CLIL9 (2)	15
	Wandelen	CLIL1	1
	Vliegen	CLIL12 (2), CLIL5, CLIL7 (2)	5
	*Vliegen	CLIL15, CLIL1, CLIL4, CLIL6, CLIL9	5
	*Rennen	CLIL12 (2)	2
	*Jump	CLIL12	1
NEUTRAAL _{WW}	Zijn	CLIL12, CLIL7 (2)	3
Totaal		6 correcte werkwoorden– 8 werkwoorden	43

Tabel 3: Werkwoorden gebruikt door de T2-sprekers van het Nederlands

	FR		NL		NL2		Totaal	
Pad	8	28.57%	26	44.07%	15	37.50%	49	38.58%
Manier	3	10.71%	2	3.39%	7	17.5%	12	9.45%
Pad + Manier	3	10.71%	7	11.86%	4	10.00%	14	11.02%
Andere	14	50.00%	24	40.68%	14	35.00%	52	40.95%
Totaal	28	100.00%	59	100.00%	40	100.00%	127	100.00%

Tabel 4: Semantische componenten gecodeerd in de iconische en deiktische gebaren van T1-sprekers van het Frans, T1-sprekers van het Nederlands en T2-sprekers van het Nederlands

Figuur 8: Verdeling en combinatie van manier en pad over spraak (S) en gebaren (G)

Pad-alleenS + PadG

Manier-PadS + PadG

Manier-PadS + ManierPadG

Manier-PadS + ManierG

Pad-alleenS + ManierG

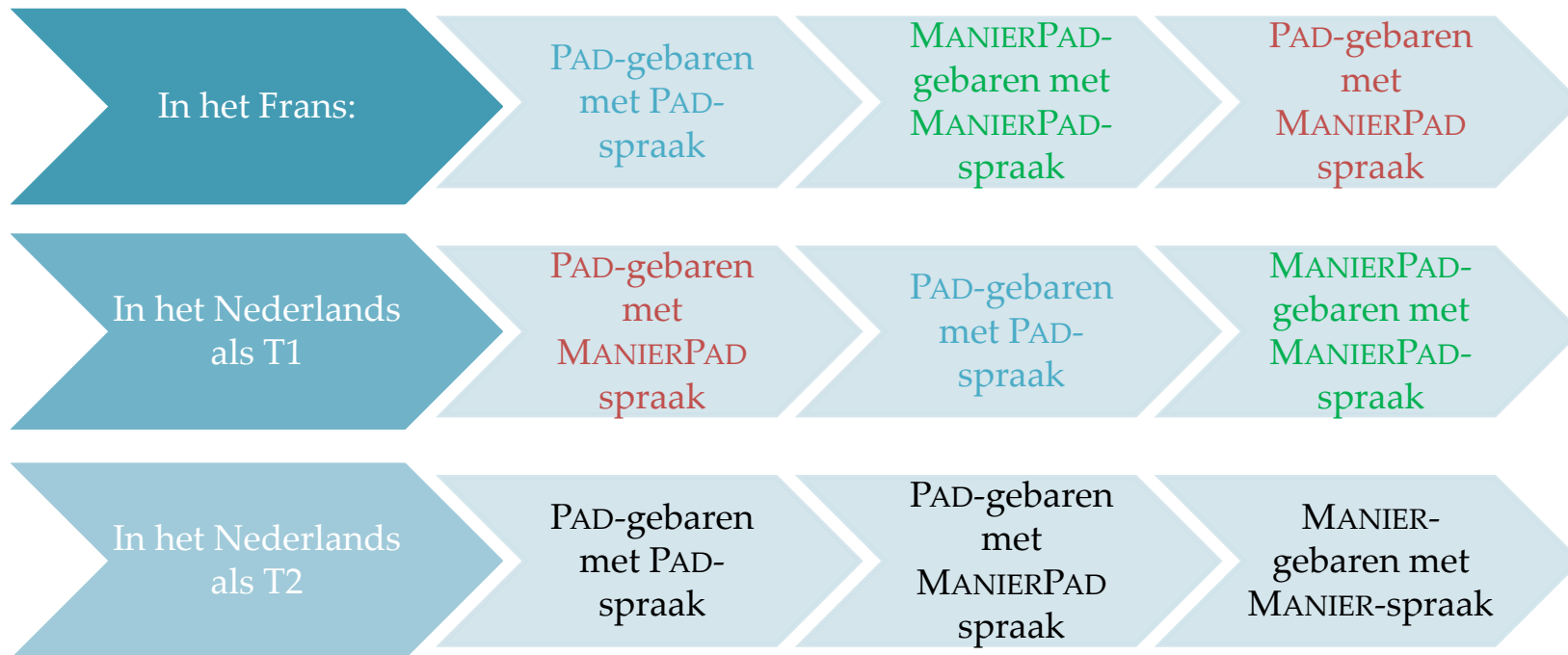
Pad-alleenS + ManierPadG

Manier-alleenS + ManierG

Manier-alleenS + PadG

Manier-alleenS + ManierPadG

4. Resultaten en discussie

4.1 Voorbeelden

4.2 Onomasiologische studie

4.3. Algemene tendensen

- Gebaseerd op de analyse van 592 uitingen en 741 gebaren

Evenementtypes

- **Staten**: niet frequenter in de V-taal dan in de S-taal (>< Spaans vs. Engels) (Slobin 1991, 1996a, 1996b, 2003))
- Meer **handelingen** en minder **veroorzaakte bewegingen** in T2

(1) Motion events in spraak

- De meest frequente constructie gebruikt door de leerders om een beweging uit te drukken= dezelfde constructie als T1-sprekers van het Frans, namelijk **PAD_{WW}+PAD_{SAT}**
- **MANIERPAD_{WW}(PREFIX)**: moeilijk voor leerders maar ze gebruiken toch **MANIER_{WW}**.
- Opsomming van **PAD-componenten** in het Nederlands (S-language // English (Slobin 1991, 1996a, 1996b, 2003)) maar zeldzaam.

(2) Motion events in gebaren

- **Pragmatische** gebaren: vaker in T2 dan in T1 (// Piot (2019)).
- **PAD_G**:
 - Meest frequente semantische component in het Frans en Nederlands (// Alferink (2015)), toch een beetje frequenter in het Frans;
 - Meest frequente semantische component in het Nederlands als T2 ook maar in mindere mate.
- **MANIER_G**: frequenter in het Nederlands als T2: ook als compensatiegebaren gebruikt.
- *Manner fog gebaren*: alleen in het Nederlands als T2.
- *Conflated* gebaren (**MANIERPAD_G**): niet heel frequent.

(3) Motion events in spraak en gebaren

- Synchronisatie van $PAD_{GEBAREN}$
 - Werkwoord: Nederlands T1 > Frans T1 > Nederlands T2.
 - De verschillen tussen het Frans en het Nederlands: niet zo duidelijk als die tussen Engels en Spaans (McNeill & Duncan 2000).
 - Werkwoord in het Nederlands >< satelliet of satelliet-zinsdeel (Kellerman & van Hoof 2003)
- Synchronisatie in T2: in 26.09% van de gevallen: “Andere”.

5. Conclusie

- Taal is multimodaal

Van onderzoek naar onderwijs

- Overgang van het T1 *thinking-for-speaking* patroon naar het T2 patroon: moeilijk
 - Wat kunnen we hieraan doen?
 - Meer onderzoek naar het leren/verwerven van gebaren
 - Meer onderzoek naar de taalspecifieke kernmerken van gebaren
 - *Concept-based language instruction* (Stam et al. 2023)
-

Referenties

Alferink, I. (2015). *Dimensions of convergence in bilingual speech and gesture*. LOT.

Alibali, M. W., Kita, S., & Young, A. J. (2000). Gesture and the process of speech production: We think, therefore we gesture. *Language and Cognitive Processes*, 15(6), 593–613. <https://doi.org/10.1080/016909600750040571>

Brown, A., & Chen, J. (2013). Construal of Manner in speech and gesture in Mandarin, English, and Japanese. *Cognitive Linguistics*, 24(4), 605–631. <https://doi.org/10.1515/cog-2013-0021>

Cassell, J., McNeill, D., & McCullough, K.-E. (1999). Speech-gesture mismatches: Evidence for one underlying representation of linguistic and nonlinguistic information. *Pragmatics & Cognition*, 7(1), 1–34. <https://doi.org/10.1075/pc.7.1.03cas>

Freleng, F. (1957). *Tweet Zoo. Merry Melodies – Warner Bros.* <https://www.youtube.com/watch?v=SqhwMHrd74>

Gullberg, M. (2010). Language-specific encoding of placement events in gestures. In J. Bohnemeyer & E. Pederson (Eds.), *Event Representation in Language and Cognition* (pp. 166–188). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511782039.008>

Kellerman, E., & Hoof, A.-M. van. (2003). Manual accents. *IRAL - International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 41(3). <https://doi.org/10.1515/iral.2003.011>

Kendon, A. (1980). Gesticulation and speech: Two aspects of the process of utterance. In M. R. Key, *The Relationship of Verbal and Nonverbal Communication: Contributions to the sociology of language* (pp. 207–227). Mouton Publishers.

Kendon, A. (1994). Do Gestures Communicate?: A Review. *Research on Language and Social Interaction*, 27(3), 175–200.

Kendon, A. (2004). *Gesture: Visible action as utterance*. Cambridge University Press.

- Kita, S., & Özyürek, A. (2003). What does cross-linguistic variation in semantic coordination of speech and gesture reveal?: Evidence for an interface representation of spatial thinking and speaking. *Journal of Memory and Language*, 48(1), 16–32. [https://doi.org/10.1016/S0749-596X\(02\)00505-3](https://doi.org/10.1016/S0749-596X(02)00505-3)
- McNeill, D. (1985). So You Think Gestures Are Nonverbal? *Psychologica Review*, 92(3), 350–371.
- McNeill, D. (1992). *Hand and Mind: What Gestures Reveal about Thought*. University of Chicago Press.
- McNeill, D. (2005). *Gesture and thought*. University of Chicago Press.
- McNeill, D. (2006). Gesture and Communication. In K. Brown (Ed.), *Encyclopedia of Language & Linguistics* (pp. 58–66). Elsevier. <https://doi.org/10.1016/B0-08-044854-2/00798-7>
- McNeill, D., & Duncan, S. D. (2000). Growth points in thinking-for-speaking. In D. McNeill (Ed.), *Language and Gesture* (1st ed., pp. 141–161). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511620850.010>
- Piot C. (2019). *Onderzoek naar de multimodale codering van motion events in het Frans en Nederlands als T1 en T2* [Université de Liège]. <https://hdl.handle.net/2268/240243>
- Piot, C. (2022). De multimodale uitdrukking van motion events in het Frans en het Nederlands als T1 en T2: Pilotstudie. *Handelingen der Koninklijke Zuid-Nederlandse Maatschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis* 75 (pp. 155-186).
- Piot, C. (aanvaard). Is Sylvester Pacing Up and Down or Is He Going Back and Forth? Onomasiological Analysis of the Multimodal Expression of Motion Events in French and Dutch as L1 and L2. *I-LanD International Journal*.
- Slobin, D. I. (1991). Learning to think for speaking: Native language, cognition, and rhetorical style. *Pragmatics*, 1(1), 7–26.
- Slobin, D. I. (1996a). From “thought and language” to “thinking for speaking.” In J. J. Gumperz (Ed.), *Rethinking linguistic relativity* (pp. 70–96). Cambridge University Press.

Slobin, D. I. (1996b). Two ways to travel: Verbs of motion in English and Spanish. In M. Shibatani & S. A. Thompson (Eds.), *Grammatical constructions: Their form and meaning* (pp. 195–220). Clarendon Press.

Slobin, D. I. (2003). Language and thought online: Cognitive consequences of linguistic relativity. In S. Goldin-Meadow & D. Gentner (Eds.), *Language in mind* (pp. 157–191). MIT Press.

Stam, G. (2006). Thinking for speaking about motion: L1 and L2 speech and gesture. *IRAL – International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 44(2). <https://doi.org/10.1515/IRAL.2006.006>

Stam, G. (2010). Can an L2 Speaker's Patterns of Thinking for Speaking Change? In Z. Han & T. Cadierno (Eds.), *Linguistic Relativity in SLA: Thinking for Speaking* (pp. 59–83). Multilingual Matters. <https://www.degruyter.com/document/doi/10.21832/9781847692788-005/html>

Stam, G. (2018). Gesture as a window onto conceptualization in second language acquisition: A Vygotskian perspective. In J. P. Lantolf, M. E. Poehner, & M. Swain (Eds.), *The Routledge Handbook of Sociocultural Theory and Second Language Development* (Routledge, pp. 165–177).

Stam, G. (2021, March 5). *Speech and Gesture Panel: The relationship between Speech and Gesture*. <https://www.youtube.com/watch?v=-fU09eI7LX8>

Stam, G., Urbanski, K., Lantolf, J., & Smotrova, T. (2023). How concept-based language instruction works in teaching thinking for speaking in an L2. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 0(0). <https://doi.org/10.1515/iral-2022-0073>

Urbanski, K. (Buescher), & Stam, G. (2022). Overview of Multimodality and Gesture in Second Language Acquisition. In G. Stam & K. (Buescher) Urbanski, *Gesture and Multimodality in Second Language Acquisition* (1ste dr., pp. 1–25). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003100683-1>

Woerfel, T. J. N. (2019). *Encoding motion events: The impact of language-specific patterns and language dominance in bilingual children*. De Gruyter.

Yoshioka, K., & Kellerman, E. (2006). Gestural introduction of Ground reference in L2 narrative discourse. *IRAL – International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 44(2). <https://doi.org/10.1515/IRAL.2006.007>